

Nr 32.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen angående delaktighet i statens pensionsanstalt för föreståndarinna och lärarinna vid godkänd sjuksköterskeskola; given Stockholms slott den 17 januari 1941.

Kungl. Maj:t vill härmed, under åberopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över finansärenden för denna dag, föreslå riksdagen att bifalla det förslag, om vars avlåtande till riksdagen föredragande departementschefen hemställt.

GUSTAF.

Ernst Wigforss.

Utdrag av protokollet över finansärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 17 januari 1941.

Närvarande:

Statsministern HANSSON, ministern för utrikes ärendena GÜNTHER, statsråden PEHRSSON-BRAMSTORP, WESTMAN, WIGFORSS, MÖLLER, SKÖLD, ERIKSSON, BERGQUIST, BAGGE, ANDERSSON, DOMÖ, ROSANDER.

Chefen för finansdepartementet, statsrådet Wigforss, anmäler efter gemensam beredning med chefen för socialdepartementet fråga om delaktighet i statens pensionsanstalt för vissa befattningshavare vid godkända sjuksköterskeskolor och anför därvid:

I skrivelse den 27 februari 1940 har *medicinalstyrelsen* med anledning av en av *svensk sjuksköterskeföreningens centralstyrelse* hos medicinalstyrelsen gjord framställning hemställt om beredande av rätt för sjuksköterska, anställd såsom föreståndarinna eller lärarinna vid godkänd sjuksköterskeskola, att i sådan egenskap vinna delaktighet i statens pensionsanstalt.

Medicinalstyrelsen har i skrivelsen erinrat, att bestämmelser angående statens godkännande av sjuksköterskeskolor finnas meddelade i kungörelse den 28 juni 1935 (nr 431) samt att — bortsett från statens sjuksköterskeskola — för närvarande i riket finnas 22 godkända sjuksköterskeskolor, varav 7 äro

anordnade av stiftelser och 15 av landsting eller städer, som icke deltaga i landsting.

I ärendet är upplyst, att samtliga för närvarande vid godkänd sjuksköterskeskola anställda sjuksköterskeutbildade föreståndarinnor och lärarinnor äro delaktiga i statens pensionsanstalt på grund av med deras befattningar förenade tjänster såsom husmödrar eller sjuksköterskor vid centrallasarett eller såsom föreståndarinnor vid godkända sjuksköterskebyråer [§ 60 mom. 1 d), e) och g) reglementet för statens pensionsanstalt]. Den möjlighet till delaktighet i pensionsanstalten, som sålunda hittills stått befattningshavarna vid sjuksköterskeskolorna till buds genom förening av tjänster, kan emellertid, enligt vad i ärendet framhållits, i regel icke väntas stå öppen jämväl i fortsättningen, enär befattningshavarna i allmänhet torde komma att bliva fullt sysselsatta i sina befattningar vid sjuksköterskeskolorna.

För egen del har medicinalstyrelsen anfört bland annat, att då nu ifrågasvarande, vid sjuksköterskeskolor anställda sjuksköterskor måste anses utöva en verksamhet av lika stort värde för det allmänna som exempelvis å sjukhus anställda, i statens pensionsanstalt delaktiga sjuksköterskor, de även borde komma i åtnjutande av samma pensionsförmåner som sistnämnda sjuksköterskor. I annat fall kunde svårigheter yppas att till tjänsterna erhålla kvalificerade befattningshavare.

Statens pensionsanstalt har i utlåtande den 7 juni 1940 tillstyrkt den av medicinalstyrelsen gjorda framställningen, därvid pensionsanstalten framhållet bland annat, att i ärendet ifrågasvarande befattningshavare i allmänhet torde hava övergått från — och i åtskilliga fall kunde antagas komma att återgå till — med pensionsrätt i anstalten förenade sjuksköterskebefattningar. I avseende å pensionsvillkoren har pensionsanstalten anfört följande:

Föreståndarinna vid godkänd sjuksköterskeskola synes beträffande pensionsvillkoren lämpligen böra likställas med föreståndarinna vid godkänd sjuksköterskebyrå. Detta skulle innebära bland annat, att tjänstereglering enligt § 5 reglementet för pensionsanstalten skulle erfordras för vinnande av pensionsrätt, att tjänstepensionsunderlaget skulle i varje särskilt fall av pensionsanstalten bestämmas efter den vid godkänd tjänstereglering fastställda minimiavlöningen, att pensionsåldern skulle vara 60 år, att för hel tjänstepension skulle erfordras 30 tjänstår, att såväl befattningshavarens årliga tjänstepensionsavgift som huvudmannaavgiften skulle utgöra 5 procent av tjänstepensionsunderlaget, att befattningshavarens årliga familjepensionsavgift skulle vara 1 procent av familjepensionsunderlaget samt att såsom villkor för godkännande av tjänstereglering skulle gälla, att befattningshavaren fullständigt genomgått godkänd sjuksköterskeskola.

För sjuksköterskeutbildad lärarinna vid sjuksköterskeskola synas böra fastställas samma pensionsvillkor som de, vilka gälla för annan sjuksköterska med pensionsrätt i pensionsanstalten än distriktssjuksköterska. I enlighet härmed skulle tjänstereglering erfordras för vinnande av pensionsrätt, tjänstepensionsunderlaget utgöra 1,560 kronor, pensionsåldern vara 55 år, för hel tjänstepension erfordras 25 tjänstår, tjänstepensionsavgiften och huvudmannaavgiften vardera utgå med 5 procent av tjänstepensionsunderlaget, familjepensionsavgiften utgöra 1 procent av familjepensionsunderlaget och för godkännande av tjänstereglering erfordras, att befattningshavaren fullständigt genomgått godkänd sjuksköterskeskola och att befattningen är

förenad med kontant slutavlönning av minst 1,500 kronor jämte naturaförmåner, bestående av kost, bostad med bränsle och lyse samt tvätt eller ersättning därför enligt ortens pris. Hos sådana huvudmän, där för sjuksköterskebefattningarna fortfarande tillämpas det äldre tjänstepensionsunderlaget å 1,000 kronor, skulle dock detta äldre underlag bliva gällande jämväl för de nu ifrågavarande lärarinnorna och någon årlig pensionsavgift för huvudmannen skulle här ej förekomma.

Pensionsanstalten anför vidare:

Enär samtliga nuvarande innehavare av ifrågavarande befattningar, vilka torde utgöras av 22 föreståndarinnebefattningar och omkring 20 lärarinnobefattningar, i dessa sina befattningar synas hava haft delaktighet i pensionsanstalten, torde behov av medgivande av lindring i engångsavgift för retroaktiv tjänstårsberäkning ej föreligga.

De statliga kostnaderna för upptagande i pensionsanstalten av ifrågavarande befattningar kunna förutsättas bliva jämförelsevis obetydliga och i huvudsak inskränka sig till på staten belöpande andel i den merkostnad för pensioneringen genom anstalten, som kan komma att föranledas av ett successivt upphörande av den hittills praktiserade föreningen av nu ifrågavarande tjänster med husmoders- eller annan befattning med pensionsrätt i anstalten och därav betingad ökning av antalet tjänster, förenade med pensionsrätt i anstalten.

Statskontoret har i utlåtande den 4 juli 1940 förklarat sig biträda vad statens pensionsanstalt i ärendet anført och föreslagit.

Även jag anser mig böra förorda, att föreståndarinnor och lärarinnor vid de godkända sjuksköterskeskolorna erhålla möjlighet att i sådan egenskap vinna inträde i statens pensionsanstalt. *Departements-
chefen.*

Beträffande de närmare bestämmelser, som böra gälla för pensionsrätten, ansluter jag mig till pensionsanstaltens förslag.

Det torde böra ankomma på Kungl. Maj:t att, sedan riksdagen fattat beslut i ärendet, vidtaga erforderliga ändringar i pensionsanstaltens reglemente. Ändringarna torde böra träda i kraft den 1 juli 1941.

Under återropande av vad sålunda anförts hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att bemyndiga Kungl. Maj:t att, i huvudsaklig överensstämmelse med av mig i det föregående förordade grunder, utfärda bestämmelser i fråga om delaktighet i statens pensionsanstalt för föreståndarinna och lärarinna vid godkänd sjuksköterskeskola.

Med bifall till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställan förordnar Hans Maj:t Konungen, att proposition av den lydelse, bilaga till detta protokoll utvisar, skall avlätas till riksdagen.

Ur protokollet:

Lars Gabrielson.